

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "
TELEFON Nr. 236.

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Târgul Inului Nr. 30.
INSERATELE
se primesc la administrație.
Prețul după tarife și învolări.
Manuscrisele nu se înnapoiată.

De pe câmpul războiului european.

Telegrame oficiale și cenzurate pe ziua de Luni 24 August n.

In centrul interesului general stă desfășurarea formidabilă și înaintarea victorioasă a trupelor germane, cari, traversând în lupte vehemente Belgia, au ajuns în apropierea graniței franceze ba în unele puncte au și trecut această graniță. Paralel cu operațiunile dela granița Franței se desfășură cu succes și operațiunile armatei austro-ungare, care înaintează victorios în Rusia.

Pe terenul de luptă din sudul Monarhiei situația este staționară.

Operațiunile armatelor austro-ungare și germane în Rusia.

Viena 24 August. (Telegramă oficială din cartierul general austro-ungar):

Prestațiunile trupelor noastre în războiul de până acum sunt mai presus de orice laudă. Sunt în deosebi de relevant prestațiunile cavaleriei și ambelor armate teritoriale, cari stau în frontul liniei de bătălie dând dovezi de rară bravură.

Aviatorii noștri se disting deosebit de bine printr'un deosebit curaj.

Prin succese importante s'au afirmat glorioși, încât arhiducele Frideric, generalul armatei austro-ungare, s'a văzut îndemnat să decoreze pe câțiva dintre ei.

Starea sanitară a armatei este pe deplin satisfăcătoare, grație măsurilor luate.

Budapesta 24 August. (Telegramă oficială din cartierul pressei):

Balonul militar german Schütte-Lanz a întreprins în 22 August un sbor asupra întinutului Cernochau Kielec — Ivangorod — Lublin până în cartierul armatei austro-ungare. Balonul, deși a fost loat la țintă în repetite rânduri de dușman, a rămas intact.

Noi biruințe împotriva Rușilor.

Lemberg 24 August. (Telegramă cenzurată):

Trupele noastre înaintând pe malurile Vistulei împreună cu germanii au pătruns până la Lysagora, Kielec și Radom.

La Krassnik am respins 2 corpuri rusești făcând peste o mie de prizonieri, între cari mai mulți ofițeri. Trupele noastre afară de aceasta au făcut că pradă de război mai multe drapele, tunuri și câte-va mitralieze.

La Sulița-nouă trupele austro-ungare au respins o oaste rusă de 20.000 de oameni.

Atacul sărbilor respins.

Serajevo 24 August. (Telegramă cenzurată):

Inimicul care înainta pe teritoriul nostru dinspre Uvevardiste a fost respins spre Usice.

BUDAPESTA 24 Aug. (Telebim de coresp. ung). Bombardamentul orașului belgian Namur produce ravagii cumplite. Cetățenii din Gent au transportat toate armele la Antwerpen și stau gata să predea orașul.

Berlin 24 August. Pe teatrul de război din ost dușmanul a trecut pe teritoriul german. Trupe puternice rusești au înaintat în direcția spre riuul Angeropp (un riu spre sud de Gumbinnen) și spre nord de linia ferată Stalupoenen-Insterburg. Dușmanul, care înainta spre Gumbinnen, a fost respins în mod victorios. Au fost prinși 8000 Ruși și s'au capturat mai multe baterii rusești.

Butalizarea legăției germane din Marocco

(Oficial). Agenția Wolf anunță: Consulul german din Tanger telegrafiază din Palermo, că guvernul marocan i-a estradat pașapoartele și fără multă vorbă l'a imbarcat pe un cruciător francez dimpreună cu pe întreg personalul legăției expedându-l la Palermo. Această forțare a avut loc în capitala Marocului, capitală, care se află pe zona declarată internațională de puterile signatare și unde o comisie internațională europeană exerciază încă și azi un control asupra guvernului.

Această încălcare a dreptului internațional nemai pomenită până acum în istoria Europei, — zice mai departe.

agenția Wolf — s'a făcut cu învoirea Angliei. Căci dată fiind situația Gibraltarului e de sine înțeles, că acest lucru se putea face numai cu aprobarea Angliei, cea care în declarația de război a accentuat, că prinde arma pentru menținerea nevințată a dreptului internațional.

Debarcări de trupe engleze.

Ziarul »Zeit« i-se anunță din Amsterdam. Armata de expediție engleză destinată apărării țărilor de Jos a fost debarcată în Havre la 14 l crt. A fost primită cu cea mai mare însuflețire de către locuitorii. Trupe mai mici au fost debarcate în 17 l. c. și în Ostende. Debarcările s'au făcut în decursul nopții.

Telegrame mai noul anunță, că de atunci s'au mai făcut mai multe debarcări de trupe și în alte puncte de pe coastele Franței și a țărilor de Jos.

Germanii în Belgia.

(Oficial) Bombele germane lucrează cu efect îngrozitor în Namur. Cetățenii din Gent și-au trimis toate mușchii la Antwerpen și sunt gata să se predea. Un ziar din Antwerpen afirmă, că germanii au dat dovadă de mult cumpăt la ocuparea Bruselei.

Manifestații pentru România la Berlin.

Din Berlin se comunică că zilele trecute, d. Beldiman, ministrul României, intrând într'o sală de concert, împreună cu mai multe familii din colonia română, câțiva germani recunoscându-l, au cerut orchestrei să intoneze imnul regal român.

După intonarea imnului, germanii din sală au făcut ovații ministrului României și un personaj german din Berlin adresând o alocuțiune d-lui Beldiman i-a spus:

»Știu că sunteți cu inima pentru Franța, dar interesele statului pe care îl reprezentați vă impun să mergeți cu noi. Mergeți cu armata germană victorioasă, care cel mult până la 15 Septembrie va fi la Paris«.

Bine înțeles că d-nul Beldiman s-a abținut de a răspunde la această alocuțiune, mulțumind numai pentru manifestația ce i s'a făcut.

Relațiunile româno-greco-turce.

București, 24 Aug. n.

Dintr'un interviu acordat de d-l Politis, membrul delegației grecești sosită la București, vă comunic următoarele:

»Am venit în București pentru că e și dorința guvernului român ca înțelegerea greco-turcă să se poată încheia. Și pot să vă asigur că, dacă delegații turci vor fi animați de același sentiment ca și noi grecii și ca și conducătorii României, acordul se va încheia.

Explicațiunea faptului că în această împrejurare preocupările Greciei sunt și preocupările României, e simplă: o comunitate de interese între aceste două țări dă naștere, în mod firesc, unei simpatii reciproce.

Sunt personal un sprijinitor convins al acestui sentiment reciproc. Am formulat azi, ca și în trecut, nevoia unei cât mai întime apropieri și politice și economice între România și Grecia. Pot preciza: în vremea când d-l Xenopol era ministru al industriei și comerțului am arătat puțința de a se deschide petrolului românesc, — ca și cerealelor române, — un debușeu important în Grecia. Noi, cari avem în navigațiune un principal izvor de bogăție națională, am fi putut fi recompensați prin legarea vaselor noastre cu porturile române.

Suntem bucuroși să avem de partea noastră România, în această împrejurare în care dorim din inimă ca pacea în Balcani să fie păstrată.

Cu acest sentiment, vă pot spune că misiunea noastră azi, în capitala României, capătă o însemnătate mult mai mare decât ar părea la prima vedere.

Dorim o înțelegere în chestia insulelor. Dar suntem convinși că o politică conștientă și prudentă cere un acord nu numai din această privință, ci în acord temeinic și durabil. Politica înțeleaptă e aceea care are de scop nu numai înălturarea unui conflict care e pendinte, ci și prevenirea unor neînțelegeri pe cari viitorul le-ar putea aduce.

Negociațiunile, în chestia insulelor, a continuat dl Politis, nu sunt azi la început. Dl Venizelos prim-ministrul grec, ca și marele vizir, s'au ocupat și mai înalte de această chestiune. Evenimentele au făcut ca tratativele să nu poată fi duse până la sfârșit.

E de dorit însă ca Turcia, azi când suntem față'n față și stăm de vor-

bă, să înțeleagă următorul lucru: Rămânerea Turciei în Europa, menținerea ei, depinde de Grecia și de România, deci de o înțelegere a ei cu aceste două State cari vor menținerea Turciei...

Grecia n'a mobilizat. Ea nu va mobiliza atâta vreme cât nici Bulgaria nu va fi mobilizată. Vecina noastră Bulgaria, care după indicațiunile pe cari le avem, n-a mobilizat, pare dispusă să rămână în această cuminte atitudine.

Noi am prevenit-o că dacă va ataca pe Serbia ne vom face datoria de aliați neîngăduind Bulgariei un asemenea act.

Scopul mobilizării Turciei? Eu personal, nu vi-l pot arăta, deoarece nu-l cunosc. S'ar părea că a mobilizat întemeindu-se pe o înțelegere pe care ar fi având-o cu Bulgaria. E un joc primejdios, care-ar putea s'o coste dacă-l va duce prea departe. Căci ar putea provoca război în Balcani fără ca în schimb, să aibă vre-un avantaj real.

Credem că e în interesul popoarelor din Balcani să păstreze pacea.

Noi ne conducem de această judecată. Și, repet, dacă delegații turci sunt în același sentiment ca noi și guvernul român, înțelegerea între noi și turci se va face.

Regele Carol și atitudinea României. Ziarul »Koelnische Volkszeitung« scrie următoarele:

»E inexactă știrea că România s'a și alăturat de tripla alianță. Sigure sunt însă două fapte: România s'a declarat neutrală și mobilizează.

Dacă din cauza curentului popular regele Carol se află încă în imposibilitatea de a lupta alături de Austria cu tripla alianță, el ține însă cu vigoare arma statului în mână și nu va admite în nici un caz ca țara lui să treacă de partea Rusiei contra Austriei. Aceasta e un fapt precis.

„Intellectualul Togo“

Soluș.

Dornic de a traduce în fapt știința evoluționistă propovăduită de Spencer și Darwin, învățatul Mira adoptă pe micul »Togo«, un cimpanzi, a cărui față părea puntea de tranziție dela animal la om.

Indărătnic și prostuț la început, micul Togo după o efortare supraomenească a dascălului său — porni să străbată calea evoluționistă arătată de Mira.

El începu să imitese cu o îndemănare neobișnuită diferitele gesturi ale profesorului său și și dădea toată silința să intre în intențiile acestuia. Conveni să îmbrace hainele, pe cari i-le făcuse cu multă iscusință creitorul profesorului și încălță pantofii, cumpărați după măsură.

Cu efortări estraordinare se învoinicul Togo să se spele în toată dimineața și să la dejunul frugal de-odată cu stăpânul său.

A fost un chin infernal pentru sârmanul Togo, când savantul îl potrivea în dinții săi puțin evoluționați o țigară de foi. Când fumul porni să-l agite nasul neobișnuit cu această isecă diavolească, Togo aruncă mânios țigara la pământ și săgetă pe curiosul său stăpân cu o pârche de priviri sălbatice.

Dar omul științei nu ezită. Setea, de-a urmări pas de pas în toată realitatea, ea teoriile lui Spencer și Darwin îl chinuia așa de mult încât nu putea să abstea de la nici o probă. Revolta micului Togo nu trebuia să fie decât un capriciu. Deci: înainte!

Fată de stăruința asta diavolească sârmanul Togo nu putu rezista mult.

El trebuia să fumeze și să se conformeze tuturor dorințelor profesorului său.

Ba în urmă se văzu silința și însușească și anumite semne prin care să întredină o anumită discuție cu Mira și să-l pună pe acesta în curent — când era departe — cu anumite semne desenate despre toate evenimentele cari se întâmplau în absența lui.

Togo deveni o ființă inteligentă. El se îmbrăca, se încălța, se pieptăna, se spăla, mânca alături de stăpânul său, fuma, vorbea — mai straniu — dar vorba, scria — o scrisoare hieroglifică — dar scria.

Cu un cuvânt lui Togo i-s'ar fi putut zice că e un Sudanез civilizat.

Teoria lui Darwin era astfel confirmată. Micul Togo, grație stăruințelor unui savant gelos de a vedea știința transformată în chipuri și loane revinva pe marele naturalist al Angliei și spulbera toate calumniile cari îl înegrise memoria.

Dar Mira nu putea să închiză secretul între cele patru ziduri ale camerei sale, el se simțea îndemnat să-l descopere, să-l arate și la alții.

Invită pe mai mulți prietini și în fața acestora ridică cortina și dădu reprezentanța. Togo se achită perfect de rolul său. Se îmbrăcă cu precizie, fumă cu lăcomie, vorbește cu punctualitate. Toți invitații rămaseră uimiți și nimenea nu mai îndrăzni să calumnieze pe Spencer și Darwin. Evoluționismul sta înaintea lor personificat, transformat într'un exemplu vorbitor.

Nimenea nu era mai fericit decât Mira. Visurile lui, stăruințele lui erau astfel realizate. Răușise să ridice vâul întunecat care se așternea peste ființa

inferioară, disprețuită, răușise să apropie această ființă de ființa superioară. Crease un om. Deaci înainte drumul era deschis. Nu va mai fi deosebire între ființă și ființă, ci toate, toate vor fi egale și fericirea se va coborâ în toată plinătatea sa peste pământ.

Succesul obținut îl amețise de mulțămire. Crease un om, înfăptuise astfel ceace până atunci muritorii raționali nu visaseră.

Trăia toate clipele unei supreme mulțămiri sufletești. Liberase o ființă din strânsoarea norcătușe seculare, scoborâse lumina într'un înfăptuș care ascundea puterea unei conștiințe. O apropiase de strălucitoarea lumină a omului, îi dădu duhul care cugetă, care adoră un Dumnezeu, care despică cu lumina minții sale zărilor abastre, care sfarmă materia ca din ea să alcătuiască unelte pentru înălțarea sa... Un om mai mult, un cugetător, o conștiință, o lumină... Ce biruință!

Dar savantul se oprî. Un gând îi străbătu mintea. Și se oprî în calea visului său.

— Un om, o conștiință, dar ce-mi dovedește mie, că am creat în adevăr un om, că micul Togo are o conștiință? — se gândi prea curiosul savant.

Ce-mi dovedește mie că acest Togo ar putea să fie un ostaș? Da, nu, ostaș care să asculte de o conștiință, care să lucreze în conformitate cu glasul acestei conștiințe, care să înceapă lupta cu toți aceia, cari i-ar sta în cale?

— Nu, nu, eu am numai un mecanism, ludolala lui turbură sufletul, trebuie să am dovadă, răspundea Mira unui glas care îl sfredelise sufletul.

— Să mi-se aducă doi tovarăș de-al lui. Doi cimpanzi, neam din neamul lui. Asta va fi dovada.

Și Mira după multă osteneală răuși să aducă doi cimpanzi păreși, sălbatici. În ochii lor scăpăra tot plusul de barbarie, de sălbătăcine, de pornire a neamului lor.

Sârmanul Togo când îl văzu se cutremură. Se făcu și mai mic de cum era, privirile lui deveniră luți, săgetătoare, făcea mișcări neobișnuite, nervoase, părea că vrea s'arunce pălăria din cap, să-și rupă hainele, s'arunce pantofii din picioare.

Mira nu-l perdeu din ochi, fața acestuia deveni palidă, buza îi tremura, ochii i se turburară.

— Togo!

Nici-un răspuns. Privirea aprinsă a micului nenorocit se înfipse în ochii barbari, sălbatici ai celor doi tirani, din cari se ridica ca o înviforare toată ura străveche, toată pornirea de a rupe, de a sfărâma, de-a mistui totul.

— Togo!

Nici-un răspuns. Micul fricos sta înfrigurat, prins locului și să frământa ca un val cutat, agitat, amenințator.

seria celor doi tovarăș. El trebuia a-lunga, izgonit în sălbătăcile pădurilor pentruca acolo să pândescă, pradă ce va trece linștită, nebanuitoare prin fața ascunzătorilor lui și să se repedă asupra ei, să-i înșgă dinții în carnea crudă, s'o stăpăne și s'o mistuie.

Cuprins de o revoltă fără seamă, Mira, să repezi asupra infamului făt al lui Darwin, îi rupse hainele, îi luă de spate și-l aruncă pe ușa afară. Togo eși dând un țipăt ascuțit care străbătu inima lui Mira ca o sabie.

Cel doi tovarăși fură scoși și ei din camera nenorocitului savant. În urma lor aruncară niște priviri săgetătoare, încruntate, sălbatice cari treacău asupra lui Togo luără un aer de sălbatăcitate, de protecție, de biruință.

Un urlet de triumf veni să pună capăt acestei scene de nelinștat.

Trei bestii uriau, se întorceau în largul lor, în pustietatea pădurilor, în desigur codrilor de palmi ca să-și implinească misiunea.

Iar un savant încheia cu rușine un capitolul vieții sale de trudă, de alergare svăpăiată.

Un ideal cădea din înălțimile sale în întunec, o candelă divină se stingea, un astru străbătea ca o fulgerare înfinitul nemărginitului cutundându-se în neant.

Bietul savant! Pierdea o comoară de credințe. El visa o lume perfectă, fericită și-avu nenorocul să descopere cea mai crudă realitate.

Trecutul barbar și lacom lighitea toată strălucirea unei lumi desăvârșite care se înălțase într'un creier neastâmpărat, dornic de mai bine.

Posibil ca curentul antirusesc în România să crească și rămâne de așteptat ce atitudine va lua atunci România.

Stocul de aur al băncilor de emisiune europene. La finele lui Iulie a. c., deci în presara războiului european actual, stocul de aur al băncilor de emisiune europene, a prezentat următoarele cifre:

În mii de coroane	
Banca Franței	4.104,400
de stat a Rusiei	3.999,380
imperială germană	1.682,880
Austro-Ungară	1.302,975
Italiai	1.215,025
Angliei	1.004,109
Națională a Belgiei	392,080
Olandei	885,650
Națională a României	210,264

O telegramă a regelui Angliei. Ziarul »Norddeutsche Allgemeine Zeitung» publică o parte din telegrama, pe care le-a schimbat în ajunul izbucnirii războiului regele Wilhelm și prințul Henric al Prusiei cu regele George al Angliei.

Din aceste telegrame traducem următorul răspuns telegrafic al regelui George, pe care l-a dat unei telegrame a prințului Henric, fratele împăratului Wilhelm:

„Sunt foarte vesel — telegrafiază regele George — să aflu de silițele lui Wilhelm (împăratul Wilhelm al Germaniei. N. Red.) de-a ajunge la un acord cu Nicolae (Țarul Rusiei N. Red.) în ce privește menținerea păcii. Am dorința serioasă, ca o nenorocire precum este un război european cu urmări atât de incalculabile, să fie împedecată. Guvernul meu face tot posibilul de a interveni pe lângă Rusia și Franța, ca să amâne pregătirile militare în curs pentru cazul când Austria s'ar mulțumi cu ocuparea Belgradului și a teritoriului învecinat sârb drept gaj pentru regularea mulțumitoare a cererilor sale, pe când în același timp celelalte țări vor sista pregătirile lor de război. Am încrederea, că Wilhelm se va folosi de influința sa mare, pentru a face ca Austria să primească această propunere. Prin aceasta el ar dovedi că Germania și Anglia vor lucra împreună pentru a împedeca o catastrofă internațională.”

Din această telegramă rezultă, că Anglia nu s'a opus ocupării Belgradului și a teritoriului învecinat de către armata austro-ungară, pentru a obține împlinirea ultimatumului său.

Neutralitatea Italiei.

— Declarația prim-ministrului Salandra.

Ziarul semioficios italian »Tribuna» spune că d-l Salandra a primit alături pe reprezentanții grupării socialiste, cari au cerut ca guvernul să ia o decizie în privirea convocării parlamentului.

D-l Salandra a răspuns următoarele:

„Guvernul crede că nu s'a produs până acum nici un fapt care să facă necesară convocarea. Guvernul este ferm hotărât să urmeze politica de neutralitate, care a fost adoptată pentru motive cunoscute de toată lumea.”

Reprezentanții socialiști au stăruit afirmând că o convocare a parlamentului ar fi avut folosul de a lămurii opinia publică și a făcut aluziune la eventualitatea unei mobilizări.

D-l Salandra răspundând a desmăntit ori ce s'von de mobilizare.

Roma. 24 Aug. »Agenția Stefan» publică că știrile apărute în unele ziare italiene și străine cu privire la misiuni date de guvernul Italiei unor bărbați politici italieni pe lângă guvernele străine sau despre misiuni în deplină de bărbăți străini la Roma, sânt lipsite de orice temei.

Guvernul Italiei, inspirându-și atitudinea din stricta observare a neutralității declarate, explică în mod regulat acțiunea sa în politica internațională prin opera reprezentanților oficiali în străinătate, cum și prin raporturile continue și amicale cu reprezentanții străini acreditați la Roma.

Aniversarea nașterii Majestății Sale și armata.

E știut că Majestatea sa Impăratul-Rege în zilele trecute și-a serbat aniversarea a 84 de la nașterea Sa, din care prilej în întregă Monarhia s'au aranjat splendide serbări.

Comandantul suprem al forțelor austro-ungare pe uscat și pe mare cu această ocazie a trimis Majestății Sale o telegramă de felicitare plină de adevărată supunere și devotament arătând, că astăzi fi eroilor de demult al Monarhiei în tocmă ca și strămoșii lor sunt gata a-și jertfi iarși tot ce au mai scump pentru viitorul, onoarea și gloria Austro-Ungariei.

La această telegramă Majestatea Sa a răspuns adânc emoționat următoarele:

»Alteji Sale Imperiale și regale Domnului Arhiduce Friedrich, comandant suprem al armatei.

Pășirea în al 85-lea an al vieții Mele, care întreagă a fost închinată bunăstării Statelor precum și prosperității armatei Mele a aflat în urma felicitării adânc emoționătoare exprimate de Alteja Voastră imperială și regală în calitate de suprem comandant al forțelor teritoriale și maritime ale Monarhiei, a găsit o deosebită consfințire.

În vijelia, care astăzi cutremură Monarhia, Eu văd bine întreaga armată vicioasă, vitează și cu dispreț de moarte într'un elan de însuflețire, care cuprinde nu numai floarea tinereții cu simț de dato e pentru război, ci și pe cei cu inima matură bărbătească.

Alteji Tale și tuturor conducătorilor, pe cari încrederea Mea și binecuvântarea Patriei îi călăuzesc, tuturor bravilor, cari se luptă acolo pentru onoarea și existența Austro-Ungariei, la toți le trimit cea mai caldă mulțumită și le trimit salutarea cordială a celui mai suprem comandant al lor.”

Francisc Iosif m. p.

Documente istorice.

Adnexele memoarului.

— Fine. —

Adnexa a noua.

Presă sârbă despre atentat.

»Piemont« dela 1/VII scrie: »Imprejurarea că Princip a comis atentatul de război chiar în ziua de sârbătoare națională a sf. Vidovdan, pune această faptă a lui într'o coloare foarte frumoasă«. Pentru acest articol, poliția a confiscat ziarul. Confiscarea a fost însă deja a doua zi anulată de tribunalul din Belgrad ca instanța primă. Ziarul tinerilor radicali »Ođjek« scrie cu data 3/VII a. c. »L'au trimis pe Arhiducele Francisc Ferdinand la Serajewo chiar în ziua celui mai frumos entuziasm național, ca să servească drept o manifestare bruscă a forței și supunerii.

Acest act brutal a trebuit în chip natural să trezească în noi sentimentele brutale ale împotrivirei, ale urei și răzburării“.

Organul partidului progresist »Prawdo« scrie cu data de 4/VII a. c.: »Popoarele asuprite ale Monarhiei au fost constrânse să-și ia refugiu la acest mijloc de protestare, pentru că altul nu le stătea la dispoziție. Într'un haos de teroare și prea natural și de sine înțeles să se instăpânească era atentatelor.

»Balkan« dela 5/VII a. c. scrie: »Austro Ungaria din pricina prigonirilor celor nevinovați ar trebui supusă unui control internațional; deoarece Austro-Ungaria este mai puțin consolidată decât chiar Turcia.

În »Mali Journal« dela 7/VII a. c. cetim următoarele: »O vîlstară a evului mediu a fost asasinată zilele aceste în Serajewo. A omorât-o un copil a cărui suflet era cuprins până la paroxism de durerea pentru țărișoara sa ingenuchiată, de durerea ce i-a pricinuit-o răpitorii țărișoarei strămoșilor lui...«

»Zwono« dela 16/VII declară pe Princip de fiu al contesei Louya, căruia i-a fost încredințată menirea să răzbuie moartea fostului moștenitor Rudolf, asupra asasinului său, asupra Arhid. Francisc Ferdinand...»

Adnexa a zecea.

O vorbire despre atentatul contra Arhid. Francisc Ferdinand.

Ministeriul afacerilor străine al Austro-Ungariei i-s'a adus pe cale confidențială știrea că imediat după săvârșirea atentatului, comitetul local

din Niș al »Narodne Obrane« a ținut o ședință, în care președintele: Iasa Nenadović, directorul penitenciarelor din Niș s'a exprimat despre atentatul în chipul următor: »Sârbia a trebuit de astădată necondiționat să recurgă la un astfel de mijloc cum e atentatul contra lui Francisc Ferdinand, deoarece tocmă el prin caracterul lui agresiv și excentric era un pericol fatal pentru Sârbia și în genere pentru lumea slavă. Acum însă prin atentatul dela Serajewo Sârbia este salvată, iar unul dintre acei mulți, cari sunt periculoși Sârbiei, înlăturat. De acum Sârbia va avea ani îndelungați liniște, deoarece noul moștenitor de tron va chibzui bine înainte de a călca pe urmele antecesorului său...« Vorbirea președintelui a fost acclamată cu multă însuflețire de întreg auditorul.

Anglia poartă vina războiului european.

Un articol al profesorului Ernst Haeckel.

»Ienaer Volksblatt«, publică un articol semnat de Ernst Haeckel, în care acesta, după ce arată primejdia pe care o constituie actualul război pentru cultura omenirii, aruncă vina groazniciei catastrofe în primul rând asupra Angliei. După ce ține să menționeze dragostea de pace a domnitorilor triplei-alianțe, Haeckel continuă:

Ca urmare la nemăpomenitele jertfe de sânge și averi, a groaznicelor pierderi de prețioase comori culturale, pe care acest război le va impune omenirii, a fost acuzat pe drept provocatorul acestuia, ca cel mai mare criminal din istoria omenirii.

Haeckel demonstrează că nici Rusia, care a deschis cea dintâi atacul asupra triplei din centrul Europei și a făcut cea dintâi declarație de război, nici Franța cu dorința ei de revanșă și în urma legăturilor de interese suscitade de calitatea ei de creditoare a Rusiei, care este atât de îngropată în datorii, nu poartă cea mai mare vină în această catastrofă. Cea mai mare parte a grelei răspandiri pentru izbucnirea războiului universal, cade acum asupra Angliei. »Perfidul Albion« a cărui politică dubioasă reprezintă în cel mai înalt grad raționalismul fără scrupule, brutalul egoism național, a pus din nou în aplicare »morală sa practică« numai și numai pentru a întări forța britanică în lume.

Ziua de 4 August va fi pe vecie una din cele mai negre date ale Angliei; printrucă în această zi Anglia a dat curs de mult pregătitei declarații de război Germaniei. Abia prin această, din vina Angliei, s'a iscat temutul război universal.

Către sfârșitul demonstrației sale Haeckel amintește relațiile sale cu savanții englezi și declară că are cea mai mare considerație pentru uriașă muncă pe calea culturii, săvârșită de Anglia. El amintește de legăturile sale cu Charles Darwin, Thomas Huxley, Alfred Wallace, John Lubbock și alți învățați englezi. În aceștia și în mulți alți oameni însemnați pe terenul științei a putut el observa laturile admirabile ale caracterului național britanic. Aceștia toți au cunoscut și au prețuit la rândul lor firea și știința germană. De ar mai trăi, el ar condamna cu cea din urmă energie, atacul mișelesc al Angliei asupra Germaniei.

»De câte ori nu ne spuneam, — urmează Haeckel — că cele două națiuni germanice surori, trebuie să lucreze strâns unite în vederea acelorași scopuri înalte culturale. Și acum această legătură frumoasă a fost ruptă. Asupra Angliei cade în primul rând vina sângeroasă, de a fi pregătită din deiarândul în mod josnic războiul fără de pîreche și de-a fi făcut apoi să izbucnească cu ajutorul Rusiei, propriul ei dușman. Să sperăm că Nemesis a istoriei își va lua revanșa cuvenită și că phoenixul întinerit al genului german va eși din cenușa acestui colosal incendiu al lumii, mai tare și mai nobil.

ȘTIRI.

— 12 (25) August. 1914.

Medalia »Meritul comercial și industrial cl. I«, a fost conferită din partea Maj. Sale Regelui Carol I al României, dlui Andreiu Barseanu, profesor emér. al Școlii comerciale din Brașov și prezidentul »Asociațiunei«. Sincere felicitări.

Cum sunt primiți soldații noștri? Primim dela un sergent destoinic G. I. T. dus și el în focul luptei următoarele rânduri:

»De pe câmpul de onoare îmi aduc aminte de d-voastră. Ocupațiunile militare ne sunt grele. Pe drumul nostru am fost pretutindeni foarte bine primiți. În multe gări ne întâmpinau societăți de ajutoare: pâne, vin, bere, frânzele, tutun curgeau gărlă. Prin Maramureș femeile ne plîngeau de milă. Ajunși la țintă, câteva zile odihnim și trăim foarte bine, carne și beutură avem berechet. La Királyhida ajungând noaptea, am fost primiți cu tariful de țigan și cu peronul tixit de lume. Țiganii ne-au cântat marșul lui Mureșan, horă și o ardeleană. Să fi văzut tablou, s'au fost pus făcăii mei la joc cu femeii și civilii de credei că e o nunță împărătească. Și jucau horă unguri și unguroaice. La urmă în numele soldaților le-am mulțumit pentru frumoasa primire. Le-am vorbit românește urcat pe un vagon, apoi feciorii m'au dus pe umeri până la vagonul ofițerilor. Când civilii au întrebat că ce regiment este, le-au răspuns, că s'ar putea să nu fie românească? Feciorii noștri pleacă la război ca la nunță. Vași scrie multe, dar e oprit. Ce va fi de aci înainte nu știu. Salutări la toți cunoscuții.

Înmormântarea maestrului lăcătuș Eugen Precup s'a făcut ieri la 3 ore d. a. Bine cunoscutul maseriaș a fost petrecut la locul de odihnă — cimiterul din Groaveri, — în acordurile jainice ale muzicii orășenești și în dangătul solemn al clopotelor dela Biserica neagră de o mulțime enormă fără deosebire de naționalitate, căci răposatul își atrăsese în urma vieții sale laborioase și a deosebitelor sale calități inventivoase simpatia tuturor cetățenilor orașului Brașov.

La biserică i s'a făcut de preotul local V. Meret o îndușoștoare slujbă Odihnească în pace.

Necrolog. Sâmbătă în 22 Aug. n 1914 a încetat din viață la Blaj Silvia Maria Nestor după lungi și grele suferințe în vârstă de 23 ani. Înmormântarea a avut loc, ieri Luni în 24 Aug. la 3 ore d. a. în cimiterul din localitate, Fle-i țărina ușoară și pomenirea veșnică!

Adresăm familiilor întristate sincere felicitări.

O întrebare. Aflu că din partea forurilor competente maghiare s'au luat măsuri ca să fie redeschisă grădina de copii (școala frebeliană) din Schelul-Brașovului. Aceasta în vederea faptului, că mulți dintre copilașii celor mobilizați sunt lipsiți de supravegherea necesară, deoarece mamele lor sunt peste zi duse la lucru.

Oare n-ar fi consult, ca și forurile noastre competente să ia de urgență măsuri, ca școala frebeliană românească din Prund să fie cât mai curând deschisă?!

Unul din Scheiu.

AVIZ. Cursurile la școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu pentru anul școlar 1914—15, se încep în timpul normal, adică în 1 Septembrie a. c. stil nou, conform înștiințării se s'a publicat. Înscrierile se pot face din 1—6 Septembrie a. c. n. — Direcțiunea școlii.

Bancnotele cele nouă a K 2 — s'au pus în circulație, Vineri la 21 crt. Noile bancnote au formă lungărească și sunt ceva mai mari decât 3/4 parte a bancnotelor de K 10. — Textul, imprimat numai o latură a bancnotei, este aproape identic cu textul bancnotelor actualmente în circulație, în special conțin clauzula: »La cerere Banca Austro-Ungară plătește pentru această bancnotă, la centralele sale din Viena și Budapesta, imediat două coroane în monedă legală.« Ce privește culoarea și executarea, bancnotele a K 2 — frește se deosebesc de celelalte bancnote, valoarea lor internă este însă, de sine înțeles, într'u toate egali, cu a bancnotelor mai mari, căzând sub același normă de acoperire ca și acestea. »R. E.«

Cripta lui Bismarck. Prințesa de Bismarck a dispus, ca cripta cancelariului de fer de pe vremuri al Germaniei să fie lăsată deschisă în permanență. Astfel germanii vor avea un nou imbold de însuflețire, dacă i-ar simți cumva lipsa.

Ofert de carne și pâne pentru internatul școlilor medii gr.-or. române din Brașov primește direcțiunea internatului (str. Prundului 39) până în 25 August st. v. a. c. în ofertă să se arate prețul diferitelor cărnuri (vițel de lapte sau mânzat, vită, porc, grăsimă, untură, însoare, pulpă, spinare, garf, spată, plămăuș, rinichi, cap de vițel ș. a). 1—7.

Școala civilă de fete din Sibiu.

Apel.

În timpul din urmă s'au deschis și în sinul poporului român mai multe școli superioare de fete române învățământul acestora s'a organizat în conformitate cu programul oficial de studii, ca să îmbie și institutele noastre cel mai nimerit prilej fitecelor poporului român pentru însușirea limbilor țsrăine, d. p. limba maghiară, germană și franceză.

Cu deosebire în școala civilă (secundară) de fete cu internat a Asociațiunii din Sibiu, se poate însuși limba germană în deplină măsură, deoarece în acest oraș, în precumpănire germană încă, mediul contribuie mult în această privință.

Nu e de înțeles deci, pentru că mai alerge în continuu publicul nostru cu fetele sale pe la școlile străine pentru învățământul limbii germane și a., când în institutele noastre sunt făcute toate dispozițiile trebuitoare, ca să se poată învăța și acele limbi. Ba, știința pedagogiei și practica vieții ne dovedește, că paralel cu învățământul limbii materne și pe temelul acestuia orice limbă străină se învață mai temeinic, mai conștient și mai luminat.

În acest sens s'a pronunțat, constatăm cu plăcere, și Congresul Ununii Femeilor Române din 8 Iunie a. c. iar glasul femeii și al mamei române e cel mai chemat glas în chestiune, pentru care numai aderența sinceră mai poate avea loc.

Apelăm deci la bunul simț al poporului român, să grăbească a înscrie fetele sale la institutele române de învățământ, care s'au înființat din jertfele sale marinimoase și pentru trebuințele sale proprii.

Din încredințarea On. Comitet al Asociațiunii.

Sibiu, în Iulie 1914.

Direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunei.

Ultime știri și telegrame.

Budapesta 25 August. Corespondentul de război al ziarului »Pester Lloyd« comunică următoarele:

Comandantul suprem arhiducele Frideric se află cu moștenitorul tronului în cartierul general galitan.

Balonul german Schütte-Lanz, care a fost în recunoaștere, a adus știri importante.

Știrea, că Rușii ar fi evacuat Varșovia, nu se confirmă. În jurul Varșoviei sunt concentrate trupe puternice inamice.

Înaintarea trupelor noastre pe teritoriul rusesc continuă.

Berlin 25 August. Ocuparea orașului Namur (Belgia) de către armata germană se așteaptă dintr'un moment în altul. Armata franceză s'a luptat voinicește, ofițerii francezi au avut deasemenea o atitudine eroică, dar victoriile germane au spintecat armata dușmană și au distrus în cea mai mare parte planul de război al Franței.

Berlin, 25 Aug. Sub titlul »Situația lumii după lupta dela Metz« ziarul »Frankfurter Zeitung« scrie între altele:

Cu victoria dela Metz, victoria armelor noastre se schimbă colosal în favorul nostru. Armata franceză se clatină spre retragere pe când la spațiile trupelor noastre însuflețite, cari urmăresc neîntrerupt dușmanul, stă gata de luptă ca o rezervă intactă o armată mare, care poate fi dirijată în orice direcție.

Faptul acesta ne oferă garanția, de-a înșea la distanță orice putere, care ar dori să se amestece, iar puterile germane în rezervă, cari sunt intacte, pot fi folosite ori unde cer interesele germane sau austro-ungare.

Berlin 25 August. Cinci forturi ale cetății Namur au căzut în mâinile Germanilor.

Viena 25 August. »Neue Fr. Presse« află că regele Carol e bolnav.

Viena 25 Aug. Vasul de război austriac »Kaiserin Elisabeth« a primit ordin să lupte alături de vasele germane în apele chineze (la Tsingtan).

LEMBERG, 25 Aug. Aici au sosit ieri primele transporturi mai mari de prizonieri ruși și de arme capturate. Populația a salutată cu entuziasm pe soldații noștri cari însoțeau transporturile.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp. Redactor responsabil: Ioan Lăcea.